

Yabancı havayolu ulaştırma kurumu Türkiye şubesinin vergi kanunları karşısındaki durumu.

Belge türü	Özelge
Kanun	KURUMLAR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.34.19.02-019.01-1455
Tarih	06.09.2013

T.C.

GELİR İDARESİ BAřKANLIđI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAřKANLIđI

Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : 11395140-019.01-1455

06/09/2013

Konu : Yabancı havayolu ulaştırma kurumu Türkiye şubesinin vergi kanunları karşısındaki durumu.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, ... Türkiye şubesi unvanı ile uluslararası havayolu taşımacılığı faaliyetinde bulunacağınız belirtilerek, merkezi Güney Kore’de bulunan şirketinizin Türkiye’de bulunan şubesinin elde edeceği kazancın hangi ÷lkede vergilendirileceği, kurumlar vergisi yönünden sorumluluklarınız ile tutulması gereken defterler ve Ba-Bs bildirim formları yönünden sorumluluklarınızın neler olduğu hususlarında Başkanlığımız görüşünün bildirilmesi talep edilmektedir.

I-KURUMLAR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 3 üncü maddesinde;

"

(2) *Dar mükellefiyet: Kanunun 1 inci maddesinde sayılı kurumlardan kanunî ve iş merkezlerinin her ikisi de Türkiye'de bulunmayanlar, sadece Türkiye'de elde ettikleri kazançları üzerinden vergilendirilirler.*

(3) *Dar mükellefiyette kurum kazancı, aşağıdaki kazanç ve iratlardan oluşur:*

a) 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine uygun Türkiye'de iş yeri olan veya daimî temsilci bulunduran yabancı kurumlar tarafından bu yerlerde veya bu temsilciler vasıtasıyla yapılan işlerden elde edilen ticarî kazançlar (Bu şartları taşıyalar bile kurumların ihraç edilmek üzere Türkiye'de satın aldıkları malları Türkiye'de satmaksızın yabancı ülkelere göndermelerinden doğan kazançlar, Türkiye'de elde edilmiş sayılmaz. Türkiye'de satmaktan maksat, alıcı veya satıcının ya da her ikisinin Türkiye'de olması veya satış sözleşmesinin Türkiye'de yapılmasıdır.

.....

(4) *Bu maddede belirtilen kazanç veya iratlar ile gelir unsurlarının Türkiye'de elde edilmesi ve Türkiye'de daimî temsilci bulundurulması konularında, 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun ilgili hükümleri uygulanır.*

(5) *Kanunî merkez: Vergiye tâbi kurumların kuruluş kanunlarında, tüzüklerinde, ana statülerinde veya sözleşmelerinde gösterilen merkezdir.*

(6) *İş merkezi: İş bakımından işlemlerin fiilen toplandığı ve yönetildiği merkezdir. "*

hükmüne yer verilmiştir.

Kanunun 23 üncü maddesinde ise yabancı ulaştırma kurumlarının vergiye matrah olacak kurum kazancının, hasılatı ortalama emsal oranlarının uygulanması suretiyle hesaplanacağı, ortalama emsal oranlarının, Türkiye'de daimî veya arızî olarak çalışan bütün kurumlar için hava taşımacılığında % 5 olarak uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Diğer taraftan, Türkiye Cumhuriyeti ile Kore Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Diğer Bazı Hususları Düzenleme Anlaşması'nın uluslararası taşımacılığı düzenleyen 8 inci maddesinde;

"1. Bir Akit Devlet teşebbüsünün, uluslararası trafikte gemi veya uçak işletmeciliğinden elde ettiği kazanç bu Devlette vergilendirilecektir."

hükmü yer almaktadır.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, Kore'de mukim ... şirketinin Türkiye şubesi olarak adınıza geçici vergi ve kurumlar vergisi mükellefiyeti tesis ettirilecek, ancak, Türkiye'de uluslararası hava taşımacılık faaliyeti dolayısıyla elde edeceğiniz kazançlar Türkiye'de vergilendirilmeyecektir.

Öte yandan, Türkiye’de uluslararası hava taşımacılık faaliyeti dışında elde ettiğiniz kazançların ise ilgili geçici vergilendirme ve yıllık kurumlar vergisi dönemlerinde kurum kazancına dahil edilerek vergilendirileceği tabiidir.

Ancak Anlaşmanın ilgili maddesinin Kore’de mukim şirketinize uygulanabilmesi için Kore yetkili makamlarından mukimlik belgesi alınması ve bu belgenin aslı ve noter veya bu ülkedeki Türk konsolosluklarınca tasdikli Türkçe tercümesinin bir örneğinin bağlı olunan vergi dairesine ibraz edilmesi gerekmektedir.

II-VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 173 üncü maddesinde, defter tutma mecburiyetinin; gelir vergisindenmuaf olan esnaf ve gerçek usulde vergiye tabi olmayan çiftçiler, Gelir Vergisi Kanununa göre kazançları basit usulde tesbit edilenler, kurumlar vergisinden muaf olan iktisadi kamu müesseseleri ile dernek ve vakıflara ait iktisadi işletmeler hakkında uygulanmayacağı hüküm altına alınmıştır.

Anılan Kanunun “Yabancı nakliyat kurumlarının hasılat defteri” başlıklı 207 nci maddesinde, “*Yabancı nakliyat kurumları veya bunları Türkiye’de temsil eden şube veya acentaları bir “Hasılat defteri” tutmaya ve bu deftere Türkiye’de elde ettikleri hasılatı tarih sırasıyla ve müfredatlı olarak kaydetmeye mecburdurlar. Bu madde gereğince hasılat defteri tutan yabancı nakliyat kurumları bu işleri için ayrıca muhasebe defteri tutmaya mecbur değildirler.*” hükmüne yer verilmiş, aynı Kanunun 220 nci maddesinde ise bu defterin tasdike tabi olduğu hükme bağlanmıştır.

Kanunun 148, 149 ve Mükerrer 257 nci maddelerinin verdiği yetkiye dayanılarak yayımlanan 350 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile bilanço esasına göre defter tutan mükelleflerin belirli bir haddi aşan mal ve hizmet alımlarını “Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Ba)” ile mal ve hizmet satışlarını ise “Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Bs)” ile bildirmeleri hususunda yükümlülük getirilmiştir.

Konu ile ilgili olarak yayımlanan 396 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile bilanço esasına göre defter tutan mükelleflerin mal ve hizmet alımları ile mal ve hizmet satışlarının 2010 yılı ve müteakip yıllarda bildirilmesinde uygulanacak usul ve esaslar ile bildirim hadleri açıklanmış bulunmaktadır.

Anılan Tebliğin “1.1. Yükümlülük Kapsamındaki Mükellefler” başlıklı bölümünün ikinci fıkrasında; “*Kurumlar vergisinden muaf olan mükellefler, muafiyetten yararlandıkları hesap döneminden itibaren Ba-Bs bildirim formu vermeyeceklerdir.*” açıklamasına yer verilmiştir.

Bu hüküm ve açıklamalar çerçevesinde, merkezi Güney Kore’de bulunan havayolu şirketinizi Türkiye’de temsil eden şubenizin defter tutma istisnası kapsamında bulunmaması nedeniyle Türkiye’de elde etmiş olduğu kazançları için notere onaylattırmak suretiyle bir “hasılat defteri” tutması gerekmekte olup, söz konusu faaliyetiniz için ayrıca bir muhasebe defteri tutma mecburiyetiniz bulunmamaktadır.

Ayrıca, kurumlar vergisi mükellefi olduğunuzdan, Ba-Bs bildirim formlarını verme yükümlülüğünüz bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026